

ԲՈՒՆԱՎՈՐԱԿԱՆ

ԹԻԻՐՔ ԶԱՐԴԱՐԱՐԻ ՄԸ

ԳԱԼԱՐՈՒՄՆԵՐԸ

Ինչպէս հաղորդեցինք մեր նախորդ թիւերով, Էնկիւրին իբրև ղեկավար Ուաշինկթըն զրկած է նախկին իթթիհատակոն դահլճ Անմէտ Մուխթար պէլը, որ 1621ին Քէմալի արտաքին գործոյ նախարարը եղած էր Դեսապնեբուլէ փոխնակու թիւը որ տեղի ունեցաւ Ամբիրիկայի և թնրբիտ միջև, հակառակ Ամբիրիկեան ծերակոտի չիղմէ Լօզանի դաշնագրի մեր ժուկուն, պարզապէս արդիւնքն է Ամբիրիկեան սահմանադրութեան իր նախագահին տուած ցրոյ մէկ յազօրութեան:

Հայաստանի անկախութեան Ամերիկեան կոմիտէի նախագահ և Նախին գերմանական գեապան Պ. Ճէյմս Ճէրարտ Մուխթար պէրի Ամերիկա գալու լուրը առնելուն պէս, յայտարարեց թէ Անմէտ Մուխթար կատարի իթթիհատակոն մըն է և ուղղակի 30000 հայերու ջարդարարը։ Պ. Ճէրարտ ուրուս գեյել վերջ Հոգանի դաշնագրին մերժումը, անոանելի անարաճ մը նկատեց անոր, չեղարութիւնը Ամերիկեան ժողովուն։

ԸՆԴՈՐ ԿԱՄԱՔ ԵՎԾ ՕՐՆ ԻՍԿ ՍԵՂԻ ՈՒՆԵՑՈՒՆ ԳՐԵԵՐ ԵՄ
ՔՂՔՂՆԵՐ, Կ ՍԵՄՆԵՍԿԻ ԺՐ ՂՐԱԿԱՊԱՍԻ ԿԵՆԵԼՆԻՆԻՆԵՐԻ, ՂՐՆԵՍԻՆԻՆԵՐԻ
ՈՒ ՍԵԼԿԱՆԵՐԻ ԵՐԱԾՔԻՆ ՆԱԽԱՐԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՀՈՐԱ ՎԱՀՄՈՆԵՍԻՆԵՐ
ՆԵՐ ՍՄԱՆՃՆԵՐԻՆ ՆՈՐ ՎԱՀՄԱՆՈՒԼԻՆԵՐ ՈՐ ԿԱՂԸ ԼՐԵՍԻՆԵՐ
ԻՐ ԵՆԿՈՐԱՆՆԻՆԵՐ ՍԵՐԱ ՎԱՍՏԱՆԻՐԻ

Բոլորը այսչափ
Բայց ահա կ'կրն թիւրք թերթերը քուրթ գտան յարձակե-
լու հայերու վրայ և զանազան զրպարտութիւններ սկսան յե-
րկրելի Սմերիկայի մէջ Ամէտ Մուխթար պէիի ղէմ կատար
ուած ցոյցը, թիւրք թերթերը վերագրեցին հայերու և թրքո-
Ամերիկեան յարեկամութեան թշնամի անուանեցին հարը
Ըստ միւրք թերթերու կարծիքին Վանօթ խմբակի գործու-
նէութեան արդիւնքն է լօզանի գաշնագրին ղէմ Ամերիկայի
մէջ ստեղծուած արտասպրուխտները:

Մենք անդն սկան չենք գտնել թիւեր թերթերու և դահլիճ Ամէտ Մուկթարներու մտավարժութիւնները Դեռ երէկ հալու արեան մէջ լողանք առնող և 30000 անմեղներու ջարդաբարը հանդիսացող ոճրագործը իւր զոհներու ուրուականներէն կը հալածուի Ան նախճիրի ծանրութեան տակ կը գալալու ի իր վշտով թիւնը կը պարտցնէ դիտապատ գետին փոռութեամբներու և Սաբա Հալմաներու դիակներու վրայէն, որոնց հետ միասին հայն ալ օր մը ժողովուրդի մը մահ սպիւր կ'ընտրող գրեթէ Վրէժի և արգասաւթեան հատուցումն է որ կը տանէ, կը շարունակ մարդասպանները, որոնք իւրաքանչիւր ժողովուրդի և աշխարհի մէջ հայերու կը պարագրեն:

Ինչհեր չի գրեցվն թիււք թերթերը քանի մը տարիներէ լ
վար Զէրքէջ Սամիի հրոսանումը արդիւնքը նկատելին ար
տասահմանի մէջ գործող հայ կազմակերպութեան մը գործո
նէտութեան և ինչ նախատիւքներ չի տեղացուցին մեր հասցէին
Քէմալի դէմ կազմակերպւել պուած մահափորձին մէջ հայկական
մատ փոխուողներ ելաւու Ալի օւնեանի աւաղալախում մը, Ասն
րիկայի մէջ, «Իաշնակ» կուսակցութեան կողմէ պատրաս
տուած և Քէմալ Իսախան անալիկելու ծրագիր օւնեցող կապ
մակերպութիւն մը ներկի սուցուցին կաթողիկոսի հովանաւո
րութեամբ Սիւրբ ու մէջ հայ բանակներու կազմութեան լուրեր
տարածելին անամօթաբար:

Եւ այսօր, երբ հասւոր ու կենդանի փաստերով, Ամբրիկա-
լի հանրային կարծիքը կ'աժապտատէ Ահմէտ Մուխթարը և կ'
մատնանշէ սնոր յօրադարձութիւնները, ան հետկական ցոյ-
ցերէ՝ վախճալով՝ կ'ստաժարութեան պաշտպանութիւնը կը
խնդրէ՝

Այո՛ր Ամէտ Մուխթար անհանգիստ է. անոր երևակայութեան առջև հայկական ցոյցերը և հաճախելիներ կը պարտուն Ան խզճի խալթ ունի և երեսուն հազարներու հագինները կը սաւառունին իր աչքին առջև: Իր կողալարակի՝ մարդասպան Թալաւթներու, Նազրմեբու և Ճէմալներու բախտով կը մտահոգուի ան, որոնք իրենց ահաւոր մեղքերը քաւեցին օր մը անձանօթ քնդակներով:

Ի շուրջ չէ լսելու, չա՛ որ թիվերը գոհապանը հայկական ցոյցե-
րէ՛մ վախճալը կը յայտարարէ և պաշտպանութիւն կը հայցէ։
Որքան կուզեն թող գրեն թիվեր թերթերը և հայո՛հն մեր
հասցէին, որքան ռւզէ թող և՛ մտրիկեան սուխին՝ ապաւինի Ահ-
մէտ Մուխիեարը և անիրաււորա՛յլ զըստարտէ անմեղ հայը, «Ազ-
շաւ» ու «Մօն Սաաթ» թող շալւնսկեն իրենց բարեաշխար-
հները, բայց խուսափու՛մ անխորեկէ՛. հայ զոհերու ընդունական-
նէն չէ՛. չիտա՛ չեն թողուր գիրհնը։

Թող Հի հրճուին ոճրագործները ժամանակուոր լաղթաւ-
թիւններով, որովհետեւ մէկ միլիոն զոհերու ուրախաններ կը
հետապնդեն զիրենք:

ԻՎԱՆՖԱԿԱՆ ՆՈՐ ԽՄՈՐՈՒՄՆԵՐ
ՖԻԼՆՔՈ-ԻՏՆԱԿԱՆ ԲԱՐԵԿԱՄՈՒԹԻՒՆ

Քաղաքական անհատը թագ խորհրդանշան կը դասաւորուին ներկայիս Բոլոր աւելի կը մերձեցընեն պատերազմի անպաշտպան անասնոց նման թրին և խնամ մասնոցի կը դառնան:

Եւ այդ ա՛րհնականո՞ւն եւ տարօր-
նակ կացոյ թիւը ազգերու եւ պե-
տութիւն երբ փոխադարձ ենթատե-
կէ թիւն եւ աշխարհակարայա՛նս ան-
շագ ախորժակներուն հետեւածքն է
ովսած ամենամեծ եւ ասոր դասերէն
մինչեւ ամենամեծը սէրու խիւղը

Հայտուցութեան եւ անկարելի
պայտպո՛ւնեւ ի նախ դիմակին տա-
խորթ դարաներու բռնակէն եւ ամ-
պիտանութեն արտասահունած ճառերը
ով մարդկութիւնը խաբելու կը ծա-
ռային:

Տնայնստ ախթաթառն Թայն
նրէն ի վեր իր Թառն պ տեսնէ
մերկացուած, շաւթմն մէլ դր-
նէ իր Բարո ռժեբր, զին Թառն
դիւստն Գեորգ, վարժապետն ու
սանադը Մաւառնիսն հետ մինչ
ուն շապկաւոր զինուոր, յանգու-
յալն կերպով պաշտեալով ի Կառ-
քանաթիւնը կրննի իւրայն առջա-
դար ի Կուր կարճակէ երկու աստ-
նէ ի վեր, զիցիւղ Երազլ Եւրոպ-
պան Անգոն ին ին լիւս Կառն
արդար կը գտնէ պատերս զիւ
րին բաժանանա՝ ձերս Փոքր Ասիո-
նկաւորամբ իւրայն Թառն
առնմանը բոլորովին մոցեցուած
ուր Երազլ են:

Եւ այս գրեականութեամբ ֆա-
շիստ Բապարիան կուռ միութեան մի-
ջակցեման յամուռ պաշարս կը մղէ և
պատրաստութիւն կը տեսնուի: Բայ-
միսն կողմէ, Մուստօթէնէն չե՛ղա-
րիւր դիւանագիտական ամէն ջորու-
թիւն և խաղ չգործ դնելէ, դիւ-
րութեան կ'անհնայեցու չամար իր նպա-
տակներէն:

[illegible]

պա քանհրու մէջ, գուցէ անոր հա-
մար որ ուրիշ տեղերու մէջ որ-
դիշումներ ապօնով և հարեաղթ-
ող առնուողն իր շարժումներուն:

Իսաակյան իր կաժըը պրոտաշը
բերու և սյուկած քողաքականու
թեան մէջ յափոշիւու Կեանս Ժիշ
Աճէրի և Թունուզ կերկաթեր ի
պատճէր, և կը փորձէր նոր խնդր
ներ և նոր վճար տալովն: Շարու
հակ կը պահանջէր ա՛ն: Ե վերտ
հա՛ն պահու թեան, բա՛կն թեան
աճ և Ե հոր պահանջ:

Եւ Իսալիոյ գլխաւոր մտաւարտները եւ իր ծրագրերնեւոյ յաջողութեան խլընդաւոր Մեծն Յանսան էր, առանց որու հաւանութեան չէր լինէր պիտի որոշուէր իր գաւառի Սերիւն մէջ գտնուող Իսալիոյ համար անբաժնետու թիւն էր ապագային Յրանաւայի բարեկամութիւնը։

Ահա այսօրուան հեռագիրները եւ հաղորդեան թէ արդէն իրականացած երկար առեւելի վեր Ֆրանքօ իտալական համաձայնութեան մը համաժողովուրդէն Լատինական Եւրոպայի ժողովուրդներէն, Մուսօլինի յայտարարած է.— Մենք յաջնական պէտք մը պիտի կ'ազդեն աշխարհի յաղաղութիւնը ապահովելու համար, Յրանաւայի եւ Իսալիոյ միջեւ սպառնալիք մը երբեք չի պիտի ելնայ մինչեւ զծնութիւն, մեզ հարազատներն ենք որ զիրար շատ կը սիրենք։

Ուրեմն հարթուած են թաղօ-ֆր
քան տնհամաձայնութիւնները և ի
տաւրիան ալիւս վախ չունի Ծրանայ
սպառնալիքէն:

Շատ կանուխ է դեռ արթայարթ
ու երեւայտ նոր լաթեկամօթեւ
ձեկն է պայտանէ երուն մասն
բաց Մուսօրիկի յայտարար
բութիւնը ինքնին շատ ենթադրու
թիւններու կ'առաջնորդէ մեզ

Արդեօք այժմ Իսրայէան Թ.
դիրք պիտի բռնէ, սիւնի սկսբ
մշակած ծրագրի գործադրութեան
թէ դէռ հերիշ հաշիւներ ալ տես
կարգադրելիք:
Բայց ամէն պարագայի տակ Ֆէ

րանք Թաղական Բարեկամներեն
զօրաւոր ազդակներէն մէկն է Իտա
լիոյ Նուահղական քաղաքական
թեան հաստատման: Այլևս Իտալեա
վաի չունի Փոքր Էսթի վրայ ի
ռենցած ձգտումները իրագործելու
համար արգելք չի գտար:

Վերջապէս քաղաքացիական ճո
խմորութեան կը պատկերաստուին ո
րոնք կրնան ժամագիշ հետեանք
ներ ունենալ: ԴԻՏՈՂ

Համար այն բազմաթիւ թիւրքերէն,
որոնք վնց հարիւր տարւում, գտլում
տիրապետութեամբ յոյնն լինիլը
գողնալով, հայուն աչքերը կապած.
լով, պոլիսարին ճակատը սեփական
նացնելով, հրեաթ ժողովուրդիւնը,
ալպ սնացիլի յանգ գտնութիւնը, սերպի
վարսերը կողոպտելով փշաճ են թէ
քանից զինաքիծելը և թէ իրենց
նահալ կտալ զեղի կոշտ ու կոպտում
թիւրքը

Իրոյն ձիւր օրերը որոյ ծագում մը
 չշնչելու անոցը ազմուծ են տեսակ
 մը ցել' լու խառնեօրդէ, այսինքն
 հայ. շայն, սերպ, պուլկար, ալպան,
 իրւյնի, չէրդէղ, թիւրու, արասլ ցե-
 ղերու ամալլանէ մը Գաղանթը
 չէ Դարբերու ընթացքին թիւրը նա-
 լի Պետրու մէջ առնուած վերտ, իշեա
 ցեղերու գեղցցիկ աղլիւններ և կե-
 ներու. և ոչ ալ կրնայ արացուիլ այդ
 ցեղերէն ընտրել թրքացուածներու բազ-
 մութ թիւերը

Իսկական թիւերքերը, որոնք գտնւած են իրենց նախնիքներու դիմաց գլծերը, և զիչ շատ իրանց ցեղերը կոչու մանաւայաշաղութիւնները, մեղք կը մատուցէին իւր իւր անձնական ցառ խումբերուն ժամանակորայն արեւմտեան Անատոլիոյ մէջ, Ընթերցողներէն շատեր անշուշտ կը յիշեն իսկական թիւերքի դիմագլծները երկար դէմք մը, խաղաղեկ կողմքի մը իրարու մօտ աչքեր, երկար յօնքեր կարկախեր, հարուստ մարմնք բարձր պահուած Միջնդէու դիտեցեք Միջնդէու դիմագլծները հոն կը հանդիպէք իւրեանցած սերպո պուկկար մակեղ տնացիի, աւելի բնորոշեցեալ համար՝ Բոմաքի մը յատկանշական դիմագլծներուն, միևնոյն ժամանակ թափաքներուն յատուկ դիմագլծներու խառնուրդի մը:

Թաւրի դէմք, մեծ ապակիներ
ցցուած այտեր, իրարմէ հեռու ա-
յւր, Թաւ. յօ. քեր, ցանցառ միջուկ
Սուսթաֆու Բէմալի Թաթարներու
դիմագլխէն առած մասերն են, իսկ
կապտոյր աչքեր, խառնուիչ ժուլոյ
լայն ճակատ, շիտակ ու մտուռ քիթ
չափաւոր հասակ սեղից պուկլակ
մակերդուացիք մը յառիւանչ. կան ժա-
ներն են որ Բէմալի վրայ կը նկատ-
ուեն

Սեւեհէկ՝ Բէմայի ծննդավայրը
Մակեդոնոյ մայրաքաղաքը, արդի
յունական շիմաքիծը ւանդէ առաջ
առիւթն դեռ մի քանի տարի առաջ
մի կէտեան ցեղեան խառնարանի
Պարկերունէն էր, հետագայ քաղաքի պի-
տի ըլլալու ալդ երկրամասի ազգաբն-
նակէտի ինքն զոյաւթեան և մար-
դ խօստեթեան վրայ հարկանցի ակ-
նարկ մը նետել՝ Բէճ. լի մասին մեր
հասանելոր անգլ. մ'ալ հաստատուեալ
նամարն

Բազմաթիւ ժողովուրդներ, որոնք կը կրէին զանազան անուններ, ինչուց ի վեր խուժած են Պալքանիան թերակղզին, առողջ ի՛նչ մաս ըլ Ասիայէն արդւեան հոս յօդ երկրներ ալ եւրպոլիսն ցամաքամասէն. Գանձուքի հովիտը, քնական ճամբա, մը եւ դժժ է ասիական եւ եւրպոլիսն ցեղերու իրարոց հանդիպումին, այսպէս ուսմանցիները նսեւած են Հըռններու, ինչպէս որ Հոններն ալ երկաթի եւ պողպէ գաբաշը Դաբաշըջանին հետեւած են Ալքիւնէզաքսօր եւ Սքանթիւնալիսն եւ երկրները յարաբերութեան մէջ գտող վաճառականներու ուղիին Յետոյ պա մաքաններու կողմէ քաղմաթիւ արշաւող ցղերու անուններ կը յիշուին, ինչպէս Տօրիացիները, Թէառիսները, Կէմերը, Տասեր ալյն, որոց մէջ մասը յոյներու, ումանք ուսմանցիներու, ուրիշներ պուլկարներու, սերպերու, ալպաններու, այդոնքն Պալքանիան թերակղզին առող քնականներուն նախնիքները եղած են:

Իսկ թրքական հորթաները, Հել-
լեթոսն ասէն թրակիս անցնելով ի-
րենց հետ քաղաքակրթական ունէ ար-
ժէք վը չբերելէն զատ, ինչպէս

ՄՈՒՍԹԱՅԱ ԲԷՄՍԼ ԹԻԽԻՔ ԶԷ

Ասկից առաջ ֆրանսացի իրապա-
րախագիր Ռո՛մ է Մարտանի վեղջեքս
հրատարակած գրքէն քաղելով: Մ.
Բէճարի մասին կենսագրական ծանու-
թութիւններու առումէ չիմք, յարկեր
բարեկամի մը գիտեմ տուածքին պէս:
Ֆրանսացի դարձող գահազան սխալ
անդեկոթիւններու վրայ հիմնուած
գծած էք թիւք ալ չափաւորին պատ-
կերք: Իշշոյ առ նկատած եմ եմ Ֆրանս-
ացի ճամբորդներ արեւելքի եւ մա-
նասնաւոր թիւրքի մասին խոսած ա-
տեննին մետաքճական նիստապաշտ-
ութեան վր կը համակուին, ու իրենց
պատմութեւս ունէ իրողութիւն կ'ար-
ձանագրեն առանց ճշտութիւնը ճշն-
ելելու, մինչդեռ գերմանացի եւ անգ-
լիացի ճամբորդ մը կը նշաբաբով, շատ
առաջ գրելով մը կը նշաբաբով, շատ
առաջ հետախոյզ կ'անաչտու քնա-
ղատար մը ակնդրով կը ծոռեանայ ի-
րերու եւ անձերու:

Մուսթաֆա Բէմալի ինչ ծագումով

ունենալու մասին, և ի երպագի
աւելի սննդ՝ իր երբեմնի հայրենա
կիցեբեր, կո՛նա՞ք բաւարար և զո՞հ
ցուցիչ ԺառԹաթիւններ աւլ. ըլ
լայ երպագիին, ըլլայ ապագա
պատմագրիկ :

Մէկ փողով թողլով ահա՛նաւետեան
բուռ և Քիւմայի ժառկութեան ժամա-
նակահայից սըմէքաւ վկայութիւնները
կ'ս չարք քը պատահական և դիտա-
կան, այսի՛քն ցեղապատկան և կազ-
մախտապան փաստերու վրայ յեն
ուած պիտի ապացուցանեն Քէմալ
թիւրք ցեղէն չլլաւը, այն իմէմական
գործերն համար պարտաւոր զը ստպէ
թիւրք ցեղին պատգամած ըլլաւը:

Անցնինք մեր փաստերուն՝ Քէմալը կարծէ թիւրք ցեղին պատկանած ըլլալ, մենք իրեն կը յանձնարարենք հայելիի մը առջև անցնիլ և քաղդաստի իր դիմագծերը ո՛ւն իսկական թիւրքը մը դիմագիծերուն հետ. իսկական թիւրք կ'ըսենք զատորոշելու

Տէր և Տնօրէն՝ Հ. ՊԱԼԵԱՆ

Կ'ստանձնէ պաշտօնատեղիներ ամէն տեսակ հայկական ձեռագործներու, սե ա նի ծածկոցներ, անձեռոցներ, մահճակալի ծածկոցներ, վարագուրներ, կանանց յատուկ ամէն տեսակ ասեղնագործուած շրջագծեստներ և ճերմակեղէններ, կանանց և արանց ասեղնա գործուած թաշկինակներ և այլն և այլն:

Աստուծոյ կ'ընողնէր Սրբորոյ և արտասահմանի բոլոր քաղաքներէն:

Mihran Ourfalian, Hotel Adana
Beyrouth